

TABELA 4-1 Dawki i częstotliwość podawania wybranych antybiotyków pierwszego rzutu

Antybiotyk	Dawka	Częstotliwość podawania	Wiek
Ceftiofur	2,2 mg/kg m.c.* IM/ IV razem z lub bez aerozolu	Raz lub dwa razy dzien- nie	Dorośle bydło i nowo zakupione jałówki do uzupełniania stada
Oksytetracyklina HCl sama lub w kombinacji z sulfonamidami	aerozol 11 mg/kg m.c. IV	Dwa razy dziennie; uży- wać tylko u dobrze na- wodnionego bydła	Dorośle bydło i nowo zakupione jałówki do uzupełniania stada
Florfenikol	20 mg/kg m.c. IM (tylko szyja)	Co 48 godzin	Nowo zakupione jałówki do uzupełniania stada
Erytromycyna	5,5 mg/kg m.c.	Dwa razy dziennie	Dorośle bydło i nowo zakupione jałówki do uzupełniania stada
Ampicylina	11,0–22,0 mg/kg m.c.	Dwa razy dziennie	Dorośle bydło i wymienione ja- łówki
Enrofloksacyna (inne flu- orochinolony dostępne w niektórych krajach)	2,2–5,0 mg/kg m.c.*†	Raz dziennie, tylko Eu- ropa	Dorośle bydło i nowo zakupione jałówki do uzupełniania stada
Tylmikozyzna	10 mg/kg m.c. SC	Co 3 dni	Nowo zakupione jałówki do uzupełniania stada
Tulatromycyna	2,5 mg/kg SC	Jednokrotnie lub powtó- rzyć po 5 dniach	Zasuszone bydło mleczne

* Często stosowane w wyższych dawkach, choć nie istnieją obiektywne dane na temat skuteczności wyższych dawek.

† Zakazane u bydła mlecznego w Stanach Zjednoczonych

panaceum – magicznego antybiotyku, który będzie skuteczny we wszystkich przypadkach zapalenia płuc powodowanych przez *Mannheimia*. Preparat taki nie tylko eliminowałby konieczność podjęcia postępowania diagnostycznego lub działań prewencyjnych, ale też stanowiłby wygodne usprawiedliwienie takiej organizacji pracy oraz takiego funkcjonowania fermy, które mogą stwarzać warunki do rozwoju zapalenia płuc, a oczywiście byłyby dostępne tylko za pośrednictwem lekarzy weterynarii. Jako grupa zawodowa zwykle nadużywamy każdego nowego antybiotyku, który pojawia się na rynku. Oczekujemy od takiego preparatu rzeczy niemożliwych, ignorując jednocześnie starsze, sprawdzone już antybiotyki. Panaceum jednak nie istnieje i nie będzie istnieć.

O poprawie stanu klinicznego zwierzęcia – w odpowiedzi na właściwą terapię antybiotykową – widocznej w ciągu 24 godzin, świadczą lepsze samopoczucie i apetyt oraz obniżenie gorączki. Spadek temperatury o 0,4°C lub większy należy uważać jako kliniczny wskaźnik poprawy. W większości przypadków przy terapii odpowiednim antybiotykiem temperatura ciała spada do wartości prawidłowych w ciągu 48–72 godzin. Zależnie od tego, jaki antybiotyk został użyty, często wymagane jest co najmniej 3 dni terapii, przeważnie jednak leczenie musi być kontynuowane przez 5–7 dni, by zmniejszyć prawdopodobieństwo nawrotu choroby.

Leki przeciwzapalne używane są przez wielu lekarzy weterynarii w połączeniu z terapią antybiotykową; kwestia ta będzie poruszana przy omawianiu zapalenia płuc na tle *P. multocida*. Jeśli jako element terapii inicjującej stosowane są kortykosteroidy, to uważamy, że 20 mg deksametazonu lub porównywalna dawka prednizonu stanowią maksymalne ilości dla dorosłej krowy. Leki te powinno się stosować tylko raz i nie należy ich w ogóle podawać krowom ciężarnym. W naszej klinice nie stosujemy obecnie żadnych glikokortykosteroidów w leczeniu zapaleń płuc powodowanych przez *M. haemolytica*. Fluniksyna [flunixin meglumine; preparaty: Flunimeg, Finadyna – przyp. tłum.] lub inne niesteroidowe leki przeciwzapalne (NLPZ) stanowią logiczne uzupełnienie terapii zapaleń płuc na tle *M. haemolytica* przez pierwsze 1–3 dni. Należy unikać zbyt dużych dawek NLPZ lub przedłużania czasu ich podawania. Po raz kolejny aspiryna okazuje się najbezpieczniejszym lekiem stosowanym w tym celu (w przypadku dorosłego bydła w dawce 240–480 granów [15,55–31,10 g – przyp. tłum.] doustnie, 2 razy dziennie, a cieląt – 25 granów/45 kg m.c. [1,62 g/45 kg m.c. – przyp. tłum.]). Fluniksyna w dawce 0,5–1,0 mg/kg jest najczęściej rekomendowanym i jedynym zatwierdzonym NLPZ przeznaczonym do leczenia zapalenia płuc u bydła; jej korzystny efekt kliniczny w skojarzeniu z antybiotykami